

**POLITECHNIKA
BYDGOSKA**

Wydział Budownictwa,
Architektury i Inżynierii Środowiska

Karta przedmiotu Geodezja fizyczna i grawimetria

1. Informacje podstawowe

Kierunek studiów geodezja i gospodarka nieruchomościami Specjalność: geomatyka Jednostka zarządzająca kierunkiem studiów Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Poziom studiów drugiego stopnia (mgr) Profil studiów Profil ogólnoakademicki Forma studiów studia stacjonarne		Cykl kształcenia (nabór) 2024/25 Kod przedmiotu 01GIGNGS.DM2D.0877.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obligatoryjny specjalnościowy Blok zajęciowy Przedmioty specjalnościowe	
Wymagania wstępne			
Przedmioty wprowadzające	Matematyka, Fizyka		
Koordynator	Marcin Malinowski, Jacek Sztubecki		
Okres Semestr 2	Forma zaliczenia Zaliczenie na ocenę Forma prowadzenia i godziny zajęć Wykład: 15 Ćwiczenia laboratoryjne: 15		Liczba punktów ECTS 3.0

2. Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Opis efektów uczenia się	Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się	Odniesienie do charakterystyk PRK

Kod	Opis efektów uczenia się	Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się	Odniesienie do charakterystyk PRK
Wiedza:			
W1	ma rozszerzoną i pogłębioną wiedzę z zakresu matematyki, statystyki, wybranych działów fizyki niezbędną do zrozumienia zagadnień związanych z geodezją i gospodarką nieruchomościami	GIGN_O2_K_W04	P7S_WG
Umiejętności:			
U1	potrafi stosować zaawansowane techniki do pozyskiwania i przetwarzania danych o obiektach i zjawiskach na potrzeby geodezji i gospodarki nieruchomościami	GIGN_O2_K_U08	P7S_UW P7S_UO
Kompetencje społeczne:			
K1	ma świadomość odpowiedzialności zawodowej, społecznej i osobistej oraz potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy	GIGN_O2_K_K02	P7S_KK P7S_KO P7S_KR

3. Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Formy zajęć	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Elementy teorii potencjału. Potencjał zakłócający Ziemi i jego funkcjonały. Zmiany pola siły ciężkości w czasie. Pole normalne siły ciężkości Ziemi. Powierzchnie ekwipotencjalne, geoida, quasi-geoida. System odniesienia GRS'80. Równanie Brunsza. Fundamentalne równanie geodezji fizycznej. Rozwinięcie harmoniczne geopotencjału i globalne modele geopotencjalne. Całka Stokesa. Metody pomiaru przyspieszenia siły ciężkości, grawimetry statyczne i dynamiczne, pomiary absolutne i względne. Grawimetria satelitarna. Redukcje i anomalie grawimetryczne. Systemy wysokości.	Wykład	W1, U1, K1
2.	Obliczanie parametrów dynamicznych i geometrycznych elipsoidy obrotowej. Rozwinięcie potencjału grawitacyjnego w szereg harmonik sferycznych. Interpolacja przebiegu modelu geoidy dla małych obszarów. Obliczenie redukcji i anomalii wolnopowietrznej, Bouguera, Poincarego-Preya. Obliczanie i porównanie wysokości geopotencjalnych, dynamicznych, normalnych i ortometrycznych. Metodyka pomiarów grawimetrami. Opracowanie pomiarów przęsla grawimetrycznego.	Ćwiczenia laboratoryjne	W1, U1, K1

4. Metody prowadzenia zajęć, weryfikacji efektów uczenia się i warunki zaliczenia

Forma zajęć	

Wykład	Metody prowadzenia zajęć:	
	Wykład	
	Metody (sposoby) weryfikacji:	Udział:
	Kolokwium	100%
	Warunki zaliczenia przedmiotu:	
	Weryfikacja efektów uczenia się w formie kolokwium. Zaliczenie odbywa się w formie pisemnej i obejmuje pytania problemowe, krótkie zadania. Uzyskanie pozytywnej oceny końcowej decyduje o zaliczeniu.	
Ćwiczenia laboratoryjne	Metody prowadzenia zajęć:	
	Ćwiczenia laboratoryjne	
	Metody (sposoby) weryfikacji:	Udział:
	Zaliczenie pisemne	100%
	Warunki zaliczenia przedmiotu:	
	Warunkiem uzyskania zaliczenia jest oddanie prawidłowo wykonanych sprawozdań. Na ocenę z ćwiczeń ma wpływ: praca na zajęciach, terminowe oddawanie prac oraz rezultaty ze sporządzonych prac.	

Efekt uczenia się dla przedmiotu	Metody (sposoby) weryfikacji	
	Kolokwium	Zaliczenie pisemne
W1	x	x
U1		x
K1	x	x

5. Literatura

Literatura podstawowa

1. Barlik M., Pachuta A. Geodezja fizyczna i grawimetria geodezyjna, Wyd. PW 2007
2. Barlik M., Wstęp do teorii figury Ziemi, OWPW, 1995
3. Barlik M., Pachuta A., Pruszyńska-Wojciechowska M., Ćwiczenia z geodezji fizycznej i grawimetrii geodezyjnej, OWPW, 1992
4. Łyszkowicz A. Geodezja fizyczna, Wyd. UWM, Olsztyn 2012
5. Dwulit P., Geodezja fizyczna, Wydawnictwo Gall, 2016
6. Hofmann-Wellenhof B., Moritz H., Physical Geodesy, Springer-Verlag, 2005
7. Torge W., Geodesy, Walter de Gruyter, 1991
8. Sneeuw N., Physical Geodesy, Universitat Stuttgart, 2006

Literatura uzupełniająca

1. Czarnecki K., Geodezja współczesna w zarysie. Wydawnictwo Wiedza i Życie, Warszawa, 1994
2. Osada E. Geodezyjne układy odniesienia. UxLan, Wrocław 2016
3. Osada E. Geodezyjne pomiary szczegółowe. UxLan, Wrocław 2014
4. Rocznik Astronomiczny. Wydawnictwo Instytutu Geodezji i Kartografii
5. Nowe obowiązujące niebieskie i ziemskie systemy i układy odniesienia oraz ich wzajemne relacje. Instytut Geodezji i Kartografii, seria monograficzna nr 10, Warszawa, 2004

6. Nakład pracy studenta - bilans godzin i punktów ECTS

Aktywność studenta		Obciążenie studenta Liczba godzin
Zajęcia prowadzone z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innych osób prowadzących zajęcia	Wykład	15
	Ćwiczenia laboratoryjne	15
Praca własna studenta	Konsultacje	2
	Przygotowanie do zajęć	8
	Studiowanie literatury	15
	Przygotowanie do zaliczenia	20
Łączny nakład pracy studenta		75
Liczba punktów ECTS		3

* Godzina (dydaktyczna) oznacza 45 minut